

EUROPEES VOorzITTERSCHAP 2010: SPORTIEVE INBRENG

Advies van de Vlaamse Sportraad

Astrid Vervaet van het departement Cultuur, Jeugd, Sport gaf het dagelijks bestuur van de Vlaamse Sportraad op 13 februari 2009 een stand van zaken ivm het voorzitterschap van de Europese Unie in de 2de helft van 2010.

Aan de Vlaamse Sportraad werden enkele concrete vragen gesteld:

- suggesties prioriteiten?
- suggesties evenementen?
- suggesties inhoudelijke feedback?
- suggesties andere gesprekspartners?

Astrid Vervaet herhaalde haar uitleg op de plenaire vergadering van de Vlaamse Sportraad van 10 maart 2009.

Een ontwerpadvies werd op 9 juni 2009 besproken met Astrid Vervaet, Sonia Vanden Broeck van de Vlaamse Trainersschool, Jan Verschraegen van de particuliere sportsector.

De Vlaamse Sportraad bracht op zijn plenaire vergadering van 9 juni 2009 het volgende advies uit.

De Vlaamse Sportraad vindt het erg positief dat na jaren van intens voorbereidend werk, de sport zo goed als zeker een volwaardige beleidsaangelegenheid van de Europese Unie wordt. De sport krijgt een paragraaf in het Verdrag van Lissabon. Bij goedkeuring van dat verdrag, wordt een Europees sportprogramma mogelijk, met grensoverschrijdende projecten. Een volwaardig sportbudget komt er pas vanaf 2012-2014. Maar er kunnen wel al projecten worden ingediend.

Voor de sportieve Vlaamse inbreng in het Europese voorzitterschap, schuift de Vlaamse Sportraad 4 centrale thema's naar voren: kaderopleiding, relatie fysieke activiteit & gezondheid, lokaal sportbeleid, ethiek. Stuk voor stuk terreinen waar Vlaanderen al heel wat ervaring en expertise heeft opgebouwd.

□ **Kaderopleiding**

Vlaanderen scoort hier heel goed. Kaderopleiding moet dan ook een belangrijk thema worden tijdens het Vlaamse voorzitterschap.

De Europese Commissie heeft haar verschillende onderwijs- en opleidingsinitiatieven in één programma gebundeld: *Een Leven Lang Leren*. Dit programma maakt het voor individuen mogelijk om levenslang opleidingen te volgen doorheen Europa. *Een Leven Lang Leren* omvat 4 sectorale programma's. Voor alle vormen van niet-beroepsgerichte volwasseneneducatie is er het programma **Grundtvig**. De Vlaamse Trainersschool en het departement Cultuur, Jeugd, Sport en Media zijn in Grundtvig vertegenwoordigd. De sport is in goede handen.

Het EQF (European Qualification Framework) wordt voor de sport erg belangrijk. Vanaf 2012 zal elk getuigschrift het EQF level moeten vermelden. Het getuigschrift zal dan in de hele EU geldig zijn. Het Vlaams Parlement keurde op 22 april 2009 het decreet betreffende de kwalificatiestructuur goed. De competenties van de sportsector zullen binnen een stuurgroep worden afgesproken, geïnstalleerd door de SERV. Partners vanuit de sport zijn VLABUS, ISB, VSF, topsportmanager, Bloso-administratie. Niet de opleidingsinstituten, want die ressorteren onder Onderwijs. Vlaanderen krijgt hier een kans om zijn sportieve knowhow Europees uit te dragen.

❑ **Relatie gezondheid – fysieke activiteit**

Vlaanderen moet vooral een positieve boodschap brengen voor de sport, voornamelijk het gezondheidsbevorderende aspect. Doping, dat Spanje graag op de agenda wil, is en blijft een *marginale* probleem. Doping mag andere thema's niet in de schaduw stellen. In de relatie gezondheid – fysieke activiteit heeft Vlaanderen in het algemeen, en het Bloso in het bijzonder, heel wat *good practices* te bieden. Er wordt wel eens gevreesd dat de toenemende aandacht voor beweging, ten koste gaat van de sport. Maar de sportsector móet zich met beweging bezighouden, al is het maar omdat de gezondheids- en welzijnssector dit anders gaan claimen. Beweging komt in wetenschappelijk onderzoek aan bod, maar is onvoldoende beleidsmatig vertaald. De *Start to*-projecten leggen perfect de link van beweging naar sport. Het Vlaams fietspadennetwerk is een ander uitstekend initiatief.

❑ **Lokaal sportbeleid**

Ook hier staat Vlaanderen heel sterk. Het ISB heeft zich bereid verklaard om in het najaar van 2010 een Europees congres over het lokale sportbeleid te organiseren, zoals door de Vlaamse Sportraad voorgesteld.

❑ **Sportethiek**

Bedoeld is: de bevordering van de positieve waarden in de sport. Dit thema is al grondig uitgebeend in de Raad van Europa. Het kan moeilijk worden om het hoog op de agenda van het voorzitterschap te krijgen. De Vlaamse Sportraad stelt voor om toch een poging te ondernemen. Panathlon Vlaanderen en Panathlon International kunnen eventueel een handje toesteken bij de voorbereiding.

Memorandum

De Vlaamse Sportraad sluit met zijn bovenstaande voorstellen aan bij het eigen Memorandum 2009-2014 voor de nieuwe Vlaamse Regering, en bij het Witboek Sport van de Europese Commissie. Het Memorandum bevat enkele voorstellen met Europese draagwijdte.

- 11.1. Kwaliteitszorg in de sport start en eindigt met een goed opgeleid kader. De Vlaamse Trainersschool (VTS) blijft een voorbeeld van een degelijk functionerend samenwerkingsverband en een toonbeeld van voorwaardenscheppend beleid, dat **in Europa model** kan staan. De Vlaamse Kwalificatiestructuur zal het belang van de Vlaamse Trainersschool nog doen toenemen.
- 11.3. Naar analogie van de universiteiten, is een liaison voor de hogescholen nodig, bedoeld voor een betere afstemming van de opleidingen en een erkenning van de opleidingsverstrekkers, met het oog op de toekenning van een **(Europees) kwaliteitslabel**.

- 11.4. Om de kwaliteit van de VTS-cursussen niet in het gedrang te brengen, zijn marktconforme honoraria nodig voor VTS-docenten, auteurs van cursusteksten, makers van multimediamateriaal. [...] De kostprijs van de cursussen moet op het aantal deelnemers worden afgestemd. Als voorbereiding op de open markt is een **vergelijkend onderzoek** wenselijk naar de cursustarieven in andere EU-landen.
12. Europa en de wereld
- 12.1. Europa wint aan belang. Het Europese **Witboek Sport** moet en zal de komende jaren mee richting geven aan het Vlaamse sportbeleid. Het Witboek besteedt aandacht aan beweging en het is niet dirigerend, maar stimulerend.
- 12.2. Een **Europese task force** is nodig voor de sport. In 2010 heeft ons land het EU-voorzitterschap. Vlaanderen kan daar een voortrekkersrol in spelen, zoals voorheen in de Raad van Europa. Vlaanderen is nog altijd toonaangevend in sportwetgeving, breedtesport, sportopleiding en -begeleiding, dopingbestrijding, ethiek en waarden in de sport,...
- 12.3. De sportsector moet meer op bestaande **Europese initiatieven** inspelen, onder meer uitwisselingsprogramma's.
- 12.4. Vlaanderen moet vooral een positieve boodschap brengen voor de sport, met name het gezondheidsbevorderende aspect. *Good practices* op het vlak van de **relatie tussen gezondheid en fysieke activiteit** in Vlaanderen, moeten meer in het daglicht worden gesteld: *Start to Run*, fietspadennetwerk, ...
- 12.5. Er moet rekening worden gehouden met de **nieuwe kwalificatiestructuren**. Elders verworven competenties moeten worden gevaloriseerd.

Nog andere aandachtspunten uit het memorandum van de Vlaamse Sportraad kunnen op Europees niveau worden behandeld: sport in de media, gelijkwaardigheid van diploma's (European Qualification Framework), professionalisering, kwaliteitsverbetering, ...

Andere vaststellingen en voorstellen

- De Europese Unie moet in de sport meer **regiogericht** gaan denken.
- Een Europese omkadering van **De Gordel** zou de Europese dimensie van de sport, onder de aandacht van een groter publiek brengen.
- Mogelijke andere **gesprekspartners** zijn de Vlaamse Trainersschool en het overlegorgaan van de LO-opleidingsinstituten.

Witboek

Wie het over de sport in de Europese Unie heeft, kan niet om het Witboek Sport van de Europese Commissie heen. De Vlaamse Sportraad verwijst naar zijn advies uit 2007, uitgebracht op verzoek van Vlaams minister Bert Anciaux, na een gesprek met Michal Krejza, afdelingshoofd Sport van de Europese Commissie.

Het stemt de Vlaamse Sportraad hoopvol dat de Europese Commissie allereerst de **gezondheidsbevorderende lichaamsbeweging** wil promoten, en tegelijk de excessen van de wedstrijdsport aan wil pakken. Gezondheidsbevorderende lichaamsbeweging is de corebusiness van elk sportbeleid.

Positief is verder dat de Europese Commissie het **subsidiariteitsbeginsel** respecteert, dwz de sportieve autonomie van de lidstaten en regio's, en het beleid van de sportfederaties, nationaal en internationaal. De sportieve autonomie van de lidstaten en zeker van de regio's moet bewaard blijven. Een geïntegreerd Europees sportbeleid is geen optie. De Europese Unie hoeft ook niet in te grijpen in het beleid van de sportfederaties, nationaal of internationaal. Dat Europa de eigenheid van de sport erkent, betekent voor grote sportfederaties echter geen vrijgeleide om maatschappelijke afspraken en regels naast zich neer te leggen. Het Witboek Sport onderstreept ook het maatschappelijke belang van de sport: solidariteit, welvaart, vrede, wederzijds begrip, opvoeding, teamgeest, tolerantie, fair play, persoonlijke ontwikkeling, voldoening, actief burgerschap. Het Vlaamse voorzitterschap kan daarop inspelen.

Uit de 53 aanbevelingen en actiepunten van de Europese Commissie haalt de Vlaamse Sportraad graag de volgende 20 **prioriteiten**, die mede als leidraad voor het Vlaamse voorzitterschap kunnen dienen. In zijn adviezen van de voorbije jaren hechtte de Vlaamse Sportraad veel belang aan gezondheid, onderwijs en vorming, vrijwilligerswerk, en het economische belang van de sport. Bijgevolg stelt de Vlaamse Sportraad voor dat het Vlaamse voorzitterschap alleszins de volgende aanbevelingen en actiepunten uit het Witboek Sport ter harte neemt.

- 1 - De Commissie stelt voor om samen met de lidstaten vóór eind 2008 nieuwe **richtsnoeren voor lichaamsbeweging** op te stellen.
- 2 - De Commissie zal steun verlenen aan **een Europees netwerk voor gezondheidsbevorderende lichaamsbeweging**, eventueel gecombineerd met kleinere netwerken die zich over specifieke aspecten van het thema buigen.
- 3 - De Commissie zal **gezondheidsbevorderende lichaamsbeweging tot hoeksteen van haar sportgerelateerde activiteiten** uitroepen en deze prioriteit sterker aan bod laten komen in de desbetreffende financiële instrumenten, waaronder:
 - het zevende kaderprogramma voor onderzoek en technologische ontwikkeling (gezondheidsaspecten die verband houden met de levensstijl);
 - het programma voor volksgezondheid 2007-2013;
 - de programma's Jeugd en Burgerschap (samenwerking tussen sportorganisaties, scholen, het maatschappelijk middenveld, ouders en andere partners op lokaal niveau);
 - het programma Een leven lang leren (opleiding van leerkrachten en samenwerking tussen scholen).
- 4 - Ordehandhavers in de lidstaten (grensbewaking, nationale en lokale politie, douane enz.), door het Wereldantidopingagentschap (WADA) erkende laboratoria en Interpol zouden kunnen samenwerken om **tijdig en veilig informatie uit te wisselen over nieuwe dopingproducten en -praktijken**. De EU zou dergelijke inspanningen kunnen ondersteunen via opleidingscursussen en netwerking tussen centra voor de opleiding van ordehandhavers.
- 5 - De Commissie zal een ondersteunende rol spelen, bijvoorbeeld door steun te verlenen aan een **netwerk van nationale antidopingorganisaties** van de lidstaten.
- 6 - Sport en lichaamsbeweging kunnen worden ondersteund via het programma **Een leven lang leren**. De deelname aan scholingsmogelijkheden via sport bevorderen is dus een prioriteit voor scholenpartnerschappen die steun krijgen van het Comenius-programma, voor gestructureerde acties op het gebied van beroepsonderwijs en -opleiding via het Leonardo da Vinci-programma, voor thematische netwerken en mobiliteit op het gebied van hoger onderwijs die steun krijgen van het Erasmus-programma, en voor multilaterale projecten op het gebied van volwassenenonderwijs die steun krijgen van het Grundtoig-programma.
- 7 - De sportsector kan ook steun aanvragen via de oproepen tot het indienen van voorstellen over de uitvoering van het **Europees kwalificatiekader** (EKK) en het Europees systeem van studiepunteroverdracht voor beroepsonderwijs en -opleiding (ECVET). De sportsector is betrokken bij de ontwikkeling van het EKK en komt in aanmerking voor financiële steun in 2007/2008. Gezien de grote mobiliteit van beroepssporters en onverminderd Richtlijn 2005/36/EG betreffende de erkenning van beroepskwalificaties kan de sportwereld ook als proefsector fungeren voor de uitvoering van het ECVET om de nationale competentie- en kwalificatiesystemen transparanter te maken.
- 8 - De Commissie zal een **Europees label** toekennen aan scholen die lichaamsbeweging op school actief steunen en bevorderen.
- 10 - Samen met de lidstaten zal de Commissie nagaan met welke belangrijke problemen **nonprofitsportorganisaties** worden geconfronteerd en wat de diensten van deze organisaties kenmerkt.
- 11 - De Commissie zal de **amateursport** steunen via het programma Europa voor de burger.

- 12 - Zij zal ook voorstellen **vrijwilligerswerk** van jongeren in de sport aan te moedigen via het programma Jeugd in actie, onder meer met uitwisselingen van jongeren en vrijwilligerswerk bij sportevenementen.
- 13 - De Commissie zal de uitwisseling van informatie en **goede praktijken** op dit gebied verder ontwikkelen in samenwerking met de lidstaten, sportorganisaties en lokale overheden.
- 14 - Om beter te begrijpen wat vrijwilligers in de sportsector van het nationale en Europese beleid verwachten en vragen, zal de Commissie **een Europees onderzoek naar vrijwilligerswerk** in de sport starten.
- 33 - De Commissie zal in nauwe samenwerking met de lidstaten streven naar de ontwikkeling van een Europese statistische methode om **de economische impact van sport** te meten als basis voor nationale statistische rekeningen over sport, die op termijn in een satellietrekening voor sport kunnen uitmonden.
- 34 - Bovendien moeten om de paar jaar specifieke **sportgerelateerde enquêtes** worden georganiseerd (bv. Eurobarometeronderzoeken), met name om niet-economische informatie te verkrijgen die niet uit nationale statistische rekeningen voor sport blijkt (bv. aantal deelnemers, gegevens over vrijwilligerswerk).
- 35 - De Commissie zal onderzoeken hoe de sportsector **direct** (in termen van bbp, groei werkgelegenheid) en **indirect** (via onderwijs, regionale ontwikkeling en de toegenomen aantrekking van de EU) bijdraagt aan de agenda van Lissabon.
- 36 - De Commissie zal de uitwisseling van goede praktijken voor de organisatie van grote sportevenementen tussen lidstaten en sportorganisaties organiseren om een **duurzame economische groei**, het **concurrentievermogen** en de **werkgelegenheid** te bevorderen.
- 38 - Gezien de belangrijke maatschappelijke rol van sport en de sterke lokale verankering ervan zal de Commissie pleiten voor het behoud van de bestaande mogelijkheden om voor sport **een verlaagd btw-tarief** toe te passen.
- 48 - De Commissie beveelt sportorganisaties aan voldoende aandacht te besteden aan de ontwikkeling en handhaving van **solidariteitsmechanismen**. Sportmediarechten kunnen collectief of individueel door clubs worden verkocht, maar in beide gevallen moet voor een solide solidariteitsmechanisme worden gezorgd.
- 50 - De Commissie wil ook de **Europese zichtbaarheid** vergroten tijdens sportevenementen. Zij steunt de uitwerking van het initiatief "**Europese sporthoofdsteden**".

Mocht Vlaanderen die aanbevelingen en aandachtspunten kunnen helpen realiseren, zal het voorzitterschap zeker geslaagd zijn. De selectie houdt niet in dat de Vlaamse Sportraad de andere aanbevelingen en actiepunten uit het Witboek onbelangrijk vindt. Maar als er keuzes moeten worden gemaakt, volgt de Vlaamse Sportraad zijn vroegere advieslijn.

Het valt overigens op dat de Europese Commissie voor veel van haar 53 concrete aanbevelingen en actiepunten uit het Witboek, schatplichtig is aan het CDSS (*Committee for the Development of Sport*) van de Raad van Europa. Vlaanderen speelde daar ooit een voortrekkersrol. In alle bescheidenheid mag dus worden gesteld dat het Witboek deels Vlaams geïnspireerd is. Jammer genoeg is de Vlaamse voortrekkersrol in de Raad van Europa het jongste decennium teloorgegaan. Vlaanderen krijgt in de Europese Unie een kans om die rol weer op te nemen.

Een spijtige tekortkoming in het Witboek Sport, vindt de Vlaamse Sportraad het ontbreken van een aanzet voor een **Europees trainerslicentie**. Niets dan lof voor de inspanningen die tot nu toe werden geleverd voor de wederzijdse erkenning van getuigschriften en diploma's. Maar een Europese licentie gaat een stap verder. Het is wenselijk dat de Europese sectoren Sport en Onderwijs daar de koppen voor bijeensteken. Het Vlaamse voorzitterschap is daarvoor een uitstekende gelegenheid.

Mr/Ms Europe

De Vlaamse Sportraad doet een oproep voor een gestructureerde Vlaamse aanpak van Europese sportaangelegenheden. Vlaanderen loopt voortdurend Europese middelen mis. Iemand moet het heft in handen nemen. Vlaanderen moet permanent in het Europese beleid aanwezig zijn. Een strategie is nodig om sportieve projecten binnen te halen. Er is behoefte aan een Mr/Ms Europe in Vlaanderen, die permanent met de sport in Europa bezig is. Op het vlak van lobbying heeft Vlaanderen nog veel te leren van landen als Groot-Brittannië en Duitsland. Omgekeerd is er nauwelijks enige doorstroming van informatie uit Europa naar Vlaanderen. De Vlaamse universiteiten en enkele hogescholen leveren wel mooi werk. Maar Europa blijft in Vlaanderen een *ver van mijn bed-show*.

De sportsector zal hier zelf het initiatief moeten nemen. De administratie kan dit niet organiseren, enkel faciliteren. Wordt het Verdrag van Lissabon goedgekeurd en wordt de sport dus een volwaardige Europese bevoegdheid, dan komt er in de administratie een cel van 6 personen die permanent de Europese sportdossiers opvolgen. Hopelijk de start van een nieuwe glansrol voor Vlaanderen in Europa.

Bart Vanreusel, *voorzitter van de Vlaamse Sportraad*
Line Dumoulin, *ondervoorzitter*
Lieven De Clercq, *secretaris*

VLAAMSE SPORTRAAD — Arenbergstraat 9 - 1000 Brussel — T 02 553 06 29
bart.vanreusel@faber.kuleuven.be; line.dumoulin@bvlo.be; lieven.declercq@cjsm.vlaanderen.be